

# Spis treści

|                                 |   |
|---------------------------------|---|
| WYKAZ STOSOWANYCH SKRÓTÓW ..... | 6 |
| WSTĘP .....                     | 9 |

## Rozdział I

### CHARAKTERYSTYKA GEOPOLITYCZNA REGIONU MORZA

|                                                                                  |    |
|----------------------------------------------------------------------------------|----|
| BAŁTYCKIEGO .....                                                                | 22 |
| 1.1. Charakterystyka geograficzna obszaru Morza Bałtyckiego .....                | 23 |
| 1.2. Charakterystyka polityczna regionu Morza Bałtyckiego .....                  | 30 |
| 1.3. Charakterystyka gospodarcza regionu Morza Bałtyckiego .....                 | 43 |
| 1.4. Charakterystyka etniczno-kulturowa regionu Morza Bałtyckiego .....          | 50 |
| 1.5. Bałtyk w aktach prawa międzynarodowego .....                                | 65 |
| 1.5.1. Status prawny Cieśnin Bałtyckich .....                                    | 74 |
| 1.5.2. Status prawny Kanału Kilońskiego .....                                    | 80 |
| 1.5.3. Główne problemy delimitacji obszarów morskich na<br>Morzu Bałtyckim ..... | 83 |
| Wnioski .....                                                                    | 93 |

## Rozdział II

### ROZWÓJ WSPÓŁPRACY I INTEGRACJI W REGIONIE MORZA BAŁTYCKIEGO.

|                                                                                      |     |
|--------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| HISTORIA I WSPÓŁCZESNOŚĆ .....                                                       | 95  |
| 2.1. Historyczny wymiar współpracy bałtyckiej .....                                  | 96  |
| 2.2. Integracja hanzeatycka i jej wpływ na region Morza Bałtyckiego .....            | 107 |
| 2.3. Morze Bałtyckie w XIX i XX wieku – nowy wymiar współpracy regionalnej ....      | 132 |
| 2.4. Regionalizm morski i jego wpływ na kształtowanie się współpracy bałtyckiej .... | 140 |
| 2.5. Polityka morska państwa – cele i zasady .....                                   | 151 |
| 2.6. Polityka morska Unii Europejskiej .....                                         | 159 |

|                                                         |     |
|---------------------------------------------------------|-----|
| 2.7. Wymiar Północny w polityce Unii Europejskiej ..... | 169 |
| Wnioski .....                                           | 189 |

### Rozdział III

#### WSPÓŁPRACA POLITYCZNA I GOSPODARCZA PAŃSTW W REGIONIE

|                                                                         |     |
|-------------------------------------------------------------------------|-----|
| MORZA BAŁTYCKIEGO .....                                                 | 192 |
| 3.1. Współpraca polityczna państw w regionie Morza Bałtyckiego .....    | 193 |
| 3.1.1. Rada Nordycka .....                                              | 193 |
| 3.1.2. Rada Bałtycka .....                                              | 199 |
| 3.1.3. Rada Państw Morza Bałtyckiego .....                              | 201 |
| 3.2.4. Współpraca gospodarcza państw w regionie Morza Bałtyckiego ..... | 204 |
| Wnioski .....                                                           | 226 |

### Rozdział IV

#### WSPÓŁPRACA EKOLOGICZNA W REGIONIE MORZA

|                                                                                          |     |
|------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| BAŁTYCKIEGO .....                                                                        | 229 |
| 4.1. Problemy prawnomiędzynarodowe ochrony środowiska morskiego<br>Bałtyku .....         | 230 |
| 4.2. HELCOM – Komisja Helsińska .....                                                    | 250 |
| 4.3. Koalicja na rzecz Czystego Bałtyku – Coalition Clean Baltic (CCB) .....             | 260 |
| 4.4. Komitet Bałtyckich Biologów Morza – Baltic Marine Biologists .....                  | 264 |
| 4.5. Bałtycka Grupa Dyskusyjna – ASCOBANS .....                                          | 267 |
| 4.6. Bałtyckie Centrum Rybne .....                                                       | 271 |
| 4.7. Regionalne projekty ochrony środowiska .....                                        | 273 |
| 4.7.1. Projekt Baltic Enviromental Information Dissemination<br>System – BEIDS .....     | 273 |
| 4.7.2. Bałtyckie Forum Ochrony Środowiska – The Baltic Enviromental<br>Forum (BEF) ..... | 273 |
| 4.7.3. Projekt „Morze Bałtyckie” – The Baltic Sea Project (BSP) .....                    | 274 |
| 4.7.4. Sieć Zatok Bałtyckich – The Baltic Lagoon Network<br>(BALLOON) .....              | 278 |
| Wnioski .....                                                                            | 279 |

## Rozdział V

## KSZTAŁTOWANIE BEZPIECZEŃSTWA W REGIONIE MORZA

|                                                                                                                                       |     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| BAŁTYCKIEGO .....                                                                                                                     | 282 |
| 5.1. Koncepcje bezpieczeństwa w regionie Morza Bałtyckiego .....                                                                      | 283 |
| 5.2. Współpraca wojskowa w regionie Morza Bałtyckiego .....                                                                           | 298 |
| 5.3. Rola Federacji Rosyjskiej i jej wpływ na kształtowanie się współpracy militarnej<br>w regionie Bałtyku .....                     | 309 |
| 5.4. Wpływ państw prowadzących politykę neutralności na kształtowanie się<br>współpracy militarnej w regionie Morza Bałtyckiego ..... | 322 |
| 5.5. Współpraca Straży Granicznej i Policji w zwalczaniu współczesnych<br>zagrożeń dla bezpieczeństwa w regionie Bałtyku .....        | 342 |
| Wnioski .....                                                                                                                         | 348 |

## Rozdział VI

## WSPÓŁPRACA PODMIOTÓW TRANSNARODOWYCH W REGIONIE

|                                                                                                |     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| MORZA BAŁTYCKIEGO .....                                                                        | 351 |
| 6.1. Współpraca regionalna organizacji pozarządowych w regionie<br>Morza Bałtyckiego .....     | 353 |
| 6.2. Współpraca kulturalna w regionie Morza Bałtyckiego .....                                  | 369 |
| 6.3. Współpraca miast w regionie Morza Bałtyckiego .....                                       | 376 |
| 6.4. Współpraca naukowa w regionie Morza Bałtyckiego .....                                     | 384 |
| 6.5. Współpraca na rzecz bezpieczeństwa plaż regionów przybrzeżnych<br>Morza Bałtyckiego ..... | 387 |
| 6.6. Współpraca energetyczna, transportowa i turystyczna w regionie<br>Morza Bałtyckiego ..... | 394 |
| 6.7. Współpraca ekumeniczna w regionie Morza Bałtyckiego .....                                 | 412 |
| Wnioski .....                                                                                  | 415 |

|                   |     |
|-------------------|-----|
| ZAKOŃCZENIE ..... | 417 |
|-------------------|-----|

|                    |     |
|--------------------|-----|
| BIBLIOGRAFIA ..... | 425 |
|--------------------|-----|

|                  |     |
|------------------|-----|
| ZAŁĄCZNIKI ..... | 452 |
|------------------|-----|